

> Άξιος εκτίμησης ο επαγγελματισμός των τριών ηθοποιών του ΘΟΚ «Μαγικό θέατρο» από την Πειραματική Σκηνή

Σκηνοθεσία: Λογγίνος Παναγή. **Μουσική:** Ανδρέας Μουστούκης. **Επιμέλεια βίντεο προβολών:** Γιάγκος Χατζηγιάννης. **Κοστούμια:** Μαρία Νικολαΐδου. **Σκηνογραφική επιμέλεια:** Λογγίνος Παναγή. **Χορογραφία βίντεο:** Καρολίνα Κωνσταντίνου. **Πιάνο:** Δροσοσταλίδα Μωραΐτη. **Παίζουν:** Αχιλλέας Γραμματικόπουλος, Ηλέκτρα Φωτιάδου, Ανδρέας Τσουρής.

ΜΕΣΑ στην αίθουσα του Αγίου Ανδρέα νοσταλγούσα τις στερές γραμμές και τις καθαρές, κοφτές προτάσεις της «Μήδειας» του Στέφανου Κωτσίκου, της προηγούμενης παραγωγής της Πειραματικής Σκηνής του ΘΟΚ. Στο χώρο ζωντάνευαν και άλλα φαντάσματα από παλαιότερες παραστάσεις. Αιωρείτο ψηλά ο σχοινοβάτης Νεοκλής Νεοκλέους, έπεφταν από πάνω τα χαμένα πρόσωπα στις «Τρωάδες» (Χάρης Καυκαρίδης), ελίσσόνταν η Στέλα Φυρογέννη στο «Ορλάντο». Θαρρώ πως τέτοια συμβαίνουν στις θεατρικές αίθουσες όταν μια καινούργια παραγωγή δεν έχει τη δύναμη να διώξει τα φαντάσματα των παλαιότερων.

Αν υπάρχει η έννοια της θεατρικής πειραματικότητας (προσωπικά πιστεύω πως δεν υπάρχει, επειδή η πειραματικότητα με την έννοια της δοκιμαστικής χρήσης καινούργιων μέσων έχει εξαντληθεί στον οικουμενικό θεατρικό χώρο, ενώ το «καινούργιο» ως προς τα τοπικά θεατρικά πράγματα είναι απλώς φρεσκοεισαγόμενο), αν όμως υπάρχει, τότε δεν αποτελεί από μόνη της θεατρική αξία. Τα πιο πάνω δεν είναι δήλωση θεατρικού και γενικότερα αισθη-

τικού συντηρητισμού, αλλά διακριτική έκφραση αμφιβολίας, κατά πόσο το πραγματικά καινούργιο, πρωτότυπο, αποκαλυπτικό στο θέατρο εξαρτάται από την πειραματική χρήση των μέσων.

Η ίδια αμφιβολία με βασανίζει πολλές φορές και στις αίθουσες εικαστικών εκθέσεων. Η απάντηση είναι αφοπλιστικά απλή - η ποιότητα. Όταν αισθανόμαστε την ύπαρξή της δεχόμαστε και τους πιο τρελούς μοντερνισμούς, και τον πιο κλασικό τρόπο έκφρασης σε όποια τέχνη και να αναφέρεται. Σε αντίθετη περίπτωση η πειραματικότητα δεν είναι άλλοθι για κανένα.

Τα τεχνικά μέσα που χρησιμοποιούνται στην παρασταση ήταν οι τηλεοπτικές οθόνες, τα προ-

βαλλόμενα στις οποίες σκοπό είχαν να σχολιάζουν τα λεγόμενα, αλλά δεν πιστεύω να το πετύχαιναν. Ήταν επίσης οι βιντεοπροβολές εκτός τηλεοράσεων.

Η σκηνή, χωρισμένη σε δύο ζώνες, που κάπως μηχανικά συμβόλιζαν τον αινούσιο πραγματικό κόσμο και τον ονειρεμένο, όπως υπογραμμίζονταν στο λόγο, χώρο του Μαγικού Θεάτρου. Η πιανίστρια στο βάθος της σκηνής επιφορτιζόταν με την ευθύνη της «ονειρικότητας» και κάποτε σπκωνόταν από το πιάνο και κουνιόταν στην κούνια.

Οι ηθοποιοί συνόδευσαν το λόγο τους με συνεχή κίνηση και έγραφαν πάνω στο πάτωμα και στους τοίχους των σκηνικών. Όλα αυτά θα μπορούσαν να συμβαίνουν και σε μια πολύ καλή παράσταση, επειδή δεν είναι παρά μέσα, μέσα για την έκφραση κάποιου περιεχομένου, το οποίο θα μπορούσε να δικαιολογεί απόλυτα τη χρήση τους και να αναδεικνύεται μέσα από τη χρήση τους. Κάτι τέτοιο δε συμβαίνει στο «Μαγικό θέατρο». Η ιδέα της ασυμβατότητας του κεντρικού ήρωα

με το γύρω του κόσμο, με τον κοινωνικό χώρο - χρόνο στον οποίο νιώθει πως καταδικάστηκε να βρίσκεται, αυτή η ιδέα μόνο δηλώνεται σαν να είναι από μόνη της αρκετή να στηρίξει έργο. Από πού πηγάζει η διαφορετικότητα του ήρωα και τι ακριβώς απορρίπτει, δεν ακούγεται στο λόγο του Αχιλλέα Γραμματικόπουλου. Ο συγγραφέας κάνει στο σημείωμά του επίκληση στην αυθεντία του Έσσε (όπως και σε μακρύ κατάλογο μεγάλων «τρελών», όπως γράφει, συγγραφέ-

ων, μουσικών, ζωγράφων, στους οποίους αφιερώνει την παράσταση), αλλά ο «Λύκος της στέπας» του Έσσε πρώτ' απ' όλα ορίζεται από το δημιουργό του στη μοναχική διαφορετικότητά του, έτσι που οι λόγοι της απόρριψης της γύρω του πραγματικότητας γίνονται σαφείς, όπως και η φύση εκείνου του μαγικού προορισμού της απόδρασής του. Ασάφεια και αοριστολογία πλήττουν ανεπανόρθωτα την προσπάθεια του Λογγίνου Παναγή. Οι μορφές του, και ο απογοητευμένος Ανδρέας, και η πιο αισιόδοξη Κλαίρ, είναι ασχημάτιστοι ως χαρακτήρες και ως θέσεις, και η ποιητικότητα του είδους δεν είναι δικαιολογία γι' αυτή την ανεπάρκειά τους.

Ο κυνικός φορέας της πραγματικότητας, ο Αφηγητής, ήταν μια εμβόλιμη παρουσία, που ούτε στ' αλήθεια εκτελούσε χρέη αφηγητή, ούτε και έμπαινε σε σχέσεις με τα υπόλοιπα πρόσωπα, και εννοώ σχέσεις δομικές, σχέσεις που να αποσαφηνίζουν το νόημα του έργου μέσα από την αντιπαλότητά τους. Άξιος εκτίμησης ο επαγγελματισμός των ηθοποιών του Αχιλλέα Γραμματικόπουλου, της Ηλέκτρας Φωτιάδου και του Ανδρέα Τσουρή, που εκφραζόταν κυρίως στην αφοσίωση στα καθήκοντα που είχαν στην παράσταση.

«Μονογονεϊκή» σχέση

Το «Μαγικό θέατρο» είναι το δημιούργημα του Λογγίνου Παναγή. Πρόκειται μάλλον για «μονογονεϊκή» σχέση, επειδή ο Λογγίνος είναι και συγγραφέας και σκηνοθέτης και επιμελετής σκηνικών στην παραγωγή της Πειραματικής σκηνής του Αγίου Ανδρέα. Ο ΘΟΚ σπάνια έχει την ευκαιρία, το χρόνο, το παραθυράκι στον προγραμματισμό και την πειραματική διάθεση να δώσει παραγωγή σε κάποιο νέο Κύπριο συγγραφέα και σκηνοθέτη να κάνει τα δικά του. Ίσως όμως οι τόσο ενδιαφέρουσες προτάσεις της Λέας Μαλένη στο «Ορλάντο» και της Κατερίνας Λούρα στις δυο της παραστάσεις μάς έκαναν πιο ανοιχτούς. Όπως και να είναι, το έργο του Λογγίνου Παναγή έπεισε κάποιους που έχουν τις ευθύνες, κι εμείς το είδαμε.